

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 „ — „
Negyedévre . 5 „ — „
Egy óra . . 1 „ 70 „
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.

hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Teljes alkotmányosság.

Pécs, 1901. március 20.

Abból az alkalomból, hogy az országgyűlésen tegnap szóba került a hatvanhetes közjogi berendezés egyik szervének, a kvótabizottságnak a megalakítása, Ugron Gábor emlékeztetbe hozta a hatvanhetes törvénynek azt a rendelkezését, a mely az ottani egész berendezésnek egyik alapfeltételül azt kötötte ki, hogy a teljes alkotmányosság Ausztriában életbelépjen és vizsgálva az osztrák parlament mostani viszonyait, arra a következtetésre jutott, hogy most ez a teljes alkotmányosság nincs meg Ausztriában s így a hatvanhetes berendezés is — egyik alapfeltételének hiányában — föl kell, hogy mondja a szolgálatot.

Nincsen Ausztriában teletöltött parlamenti kormány, hanem van egy hivatalnok miniszterium, mely nem a többségből vétett, mert ilyen többség szintén nincsen, hanem esetről-esetre vásároltatik össze licitáció útján, azzal tehát közönségekre nézve tárgyalni nem lehet.

Persze Széll Kálmán erre azt válaszolta, hogy mi nem avatkozhatunk Ausztria belügyeibe, nincs is tehát jogunk azt kutatni, milyen kormány van ott és hogyan szerez magának többséget. Pedig ha ez áll, akkor Széll Kálmán vet követ első sorban a hatvanhetes törvény megalkotóira, mert azok bizony beleavatkoztak Ausztria belügyeibe, mikor azt az osztrák „teljes alkotmányosságot” követelték alapfeltételül. Hiszen akkor, mikor a magyar törvény kikötötte, hogy a teljes alkotmányosság életbelépjen, volt már Ausztriában kormány is, országgyűlés is; világos tehát, hogy kritikát gyakoroltak a magyar országgyűlésen az akkori osztrák alkotmányosság fölött, mikor azt nem fogadták el teljes alkotmányosságnak, hanem más, teljes alkotmányosság életbeléptetését követelték.

Amint joga volt a magyar törvényhozásnak 1867-ben kritikát mondani Ausztria alkotmányossága fölött, úgy van joga most is vizsgálni, vajjon megvan-e ott még mindig az alkotmányosságnak az a teljessége, a mely a mi törvényünk szerint szükséges, hogy közös érdekű ügyekre nézve egyáltalán szóba is állhassunk Ausztriával. Hogy ez meglenne, azt még Széll Kálmán

sem meri állítani, csak azt mondja, hogy mi azt nem vizsgálhatjuk.

Pedig hát a teljes alkotmányosságnak, a mely alatt nem érthetünk mást, mint népképviselői, parlamenti kormányformulát, a mai Ausztriában nemcsak formai hibái vannak. Nemcsak az egységes elvi alapokon nyugvó parlamenti többség hiánya, nemcsak a parlament körén kívül keletkezett kormánynak hivatalnok jellege és parlamenti felelősségének illuzórius volta az, ami ellenkezik a parlamenti teljes alkotmányosság fogalmával, hanem a kormányzat egész menete, mely a parlamentet csupán addig és azokra az ügyekre nézve tűri meg, a melyeket a kormány intenciói szerint elintézni hajlandó.

Évek óta minden fontos államügyet császári rendeletekkel intéznek; a 14-ik paragrafust alkalmazzák olyan ügyekben is, a melyekben való alkalmazását az alkotmányi alaptörvény egyenesen kizárja. Mikor aztán a parlament összeül, ismét nem tartják be az alkotmány rendelkezését, a mely a császári rendeletek haladéktalan előterjesztését és a parlament határozatának azokra való provokálását első kötelességévé teszi a kormánynak, hanem tárgyalatnak vele holmi apró folyó ügyeket s a mi fő, választatnak kvótabizottságot, meg delegációt, a 14-ik § sos császári rendeletek pedig vigan maradnak érvényben parlamenti jóváhagyás nélkül tovább, mintha a Reichsrath együtt sem ülne.

Hát nem a népképviselői alkotmányosságnak teljes fölforgatása az, hogy abszolút császári hatalommal intézik azokat az ügyeket, a melyek az alkotmány szerint így nem intézhetők; azoknak érvényét pedig úgy hosszabbítják meg a végtelenségig, hogy az alaptörvény megszegésével az összeülő parlamenttel nem tárgyalatják azokat a rendeleteket, hanem rögtön a pokolba küldik az alkotmányos népképviselőt, mikor az a császári rendeletek tárgyalásához hozzá akar fogni.

Nemcsak, hogy teljes alkotmányosság nincsen Ausztriában, de az alkotmányosságnak a halvány színezetét is lábbal tiporják, ha a tényleg gyakorolt abszolút uralom folytatását fészélyezni kezdi. És éppen a közös érdekű ügyekben uralkodik odaát legvigabban az abszolút kormányzás, mert ha Ausztria alkotmányos képviselője ezekben szóhoz jutna, az ellenkezője tör-

ténnék mindenben annak, amit császári rendelettel oktroyáltak.

És ilyen körülmények között mondja Széll Kálmán, hogy nekünk nincsen jogunk vizsgálni azt, vajjon él-e hát Ausztriában az a teljes alkotmányosság, amelyet törvényünk a hatvanhetes berendezés alapfeltétele gyanánt kikötött. Hát mire való akkor az a kikötés; avagy csak üres frázis az, hogy a kikötött alkotmányosságról a törvény úgy intézkedik, hogy az teljes legyen?

Ugy kell lennie, mert különben nem vonhatná kétségbe Széll Kálmán ahhoz való jogunkat, hogy azt a teljességet vizsgálhassuk és kritizálhassuk.

Visszaélések a magyar ipar cégére alatt.

Pécs, 1901. március 20.

Talán egy iparág sem olyan szégyenletesen gazdag a magyar ipar cégére alatt elkövetett visszaélésekben, mint a gyújtó-ipar. Magyar gyújtógyárosainktól nem lehet elvitatni azt a dicsőséget, hogy ők megtudták mozgatni a saját maguk és a magyar ipar érdekében a közönséget. De minden fáradozásuk kárbavesztett az által, hogy még nem tudták módját találni annak, hogy kiküszöböljék, lehetetlenné tegyék a magyar közönség megtévesztését, az ipar meghamisítását.

Türhetetlen állapot, hogy egy országban hazafias mozgalom keletkezzék egy cikk érdekében és hogy e mozgalomból majdnem kizárólag azok a külföldi gyárosok huzzanak hasznot, akik idegen portékának magyar nevet adnak. Magyar gyújtót követel a közönség, az élelmes osztrák magyar gyújtónak nevezi a saját gyártmányát és kicsalja annak a közönségnek filléreit, amely a magyar ipart akarja pártolni.

De nem az osztrák gyárosokat akarjuk korholni első sorban; ők csak furfanggal akarják kihasználni a situációt arra, hogy a saját gyártmányaikon tudjanak. Főleg a gyújtóipar eladásával foglalkozó magyar kereskedők a hibásak, akik ismerik a magyar felirással ellátott osztrák gyár eredetét és dacára ennek, mégis terjesztik ezeket a falsifikátumokat a magyar közönség körében.

A visszas helyzetet gyökerében csak úgy lehetne orvosolni, hogy egy szigoruan végrehajtandó rendeletet hoznak, mely szerint minden oly külföldi gyártmányu gyújtó, mely felírásra, külsejére hazai gyártmányu benyomását kelti s ezzel a közönséget megtéveszti, elközbendő, szükséges volna továbbá, hogy szigoruan megbüntessék azokat a magyar kereskedőket, akik segédkezet nyújtanak a közönség megtévesztéséhez.

Megérkeztek!!

STARK BENEDEK FIA „Gólyához” címzett áruházába
tavaszi újdonságok, u. m. kabátok és gallérok.

Finom ruhazövetek 25 krtól 1.50 frtig. — Francia batist és mosó
levantin. Azonkívül legnagyobb választék VÁSZON- és SZÖNYEG-árakban, a
mire is vagyok bátor a n. é. közönség b. figyelmét felhívni.

Hogy a közönséget figyelmessé tegyük a hamisításokra, alábbiakban adjuk azon külföldi gyujtok névsorát és leírását, melyek a magyar ipar köntöse alatt csak a külföldi gyárosokat gazdagítják. A legelterjedtebb hamisítványok a következők: „*Legjobb biztonsági népgyufa*”; ennek a dobozán semmi jelzés a gyártás helyét illetőleg. Kizárólag Linzben készül az Union gyárban. A jobb fűszerkereskedőknél csaknem mindenütt található és rendkívül károsítja a magyar gyujtóipart.

»*Ervedéves kiállítási gyufa*» szintén linzi gyártmány. »*Valódi kardos róssagyufa*» nincs rajta gyártási jelzés. Linzben készül. »*Kardos biztonsági gyufa*» szintén linzi gyártmány. A »*Haranggyujtó*» címkeje hasonlít az Emke címkejéhez. Ez a gyujtó, mely különösen sörcsarnokokban, vendéglőkben van elterjedve, kizárólag Julius Husch barzdorfi gyárában készül. »*Első magyar biztonsági gyufa*», Fürth Bernát gyárában készül, kinek ezen név alatt csak Ausztriában van gyára. *Rákóczi gyufa* szintén Fürth Bernát bécsi gyáros készítménye. *Wekerle gyufa*, készítik Meissner M. és fiai Trieschben.

A legszebb magyar neveket találta ki azonban a Pojatzi és társa cég Deutschlandsbergben. Ő gyártja a következő gyujtókat: »*Magyar korona gyufa*», »*Honvéd-szobor-gyufa*» és »*Millenium gyufa*». valamennyi képes és magyar motívumú cikkek.

Ideje, hogy a magyar kormány erélyesen véget vessen a külföldi gyárosok ezen garázdálkodásának s ha a külföldi gyárost nem érheti el a kormány keze, büntessék meg keményen a viszonteladókat, kiknek magyar létükre nem szabad hozzájárulni a magyar közönség megtévesztéséhez, a magyar iparpártolási mozgalom kigunyolásához.

H i r e k.

Pécs, 1901. március 20.

Az éjjeli zene.

A pusztuló romantikának
Hattyudalát hadd irom meg,
Szemem e hirre könybe lábad
S kezemben a tol megremeg:
Egy színes, bájos korszak tüntét
E sorokkal im gyászolom,

Szerkesztő ur, szép gyászkeretben.
Tegye közzé ezt a dalom.

Szerkesztő ur, az élet oly bus
És főként olyan prózai,
Nem volt a régi világ ilyen
Mint a milyen ez a mai.
Mikor az éjjeli zenének
Kedves kora is hogy lejárt,
Nincs több lovag, aki pengetné
Az ablak alatt a gitárt.

Nincs több lovag, aki miután
Boru kedvében jól mulat,
Elhuzatná az ő nótáját
A nagy „Ó» ablaka alatt,
A hegedűnek bus nótája
Nem sir az éjszakában fel, —
Ám az igaz, hogy a nótára
Kutyavonítás sem felel.

Zs—K.

Nők az egyetemen.

Közoktatásunk a fejlődésnek legmagasabb kakashöljén áll.

»Nők az egyetemen!«

Ez a mi kulturánknak hármaskorona. Igaz ugyan, hogy van a mi közoktatásunknak egy kis fogyatkozása némely tekintetben.

Például: a tanítók sok helyütt éheznek, másutt nincs is tanító és a gyermekek felnőnek boldog tudatlanságban. — Oláhjaink nem tudnak magyarul, de ez mind csekélység.

Fődolog, hogy a leányok tudják ki volt Radamanthysz és mikor született Thalesz!

Már ezután bizony megváltozik a dolgok sora. Nem elég, hogy a leány szép s gazdag legyen, diploma is kell neki, mert:

»Turi vásár sátor nélkül,
Mit ér a lány diploma nélkül?«

Igy énekeljük ezután.

*

Az éneklésről jut eszembe, hogy a népdalok is át fognak alakulni a megváltozott körülményekhez képest. Az érettségit tett maturás kisasszonyok, kik az egyetemre utaznak, ezt a nótát fogják énekelni a robogó vonaton:

— Vajjon mi lehet ez már ismét?
Midőn átfutottam a piacon, Wachter, a kovács, a ki inasával együtt szintén ott áll-dogált a hirdető tábla előtt, megpillantva engem, utánam kiáltott:

— Ne siess oly nagyon fiacskám, még mindig elég jókor érkezel az iskolába!

Azt hittem, hogy tréfálni akar velem és sietve, elfuladva léptem be az iskola kicsiny udvarára.

Rendszerint az előadás kezdetét nagy lármá és zaj szokta megelőzni, mely messze elhalatszott az utcában; a fiúk nagy zajjal nyitották fel és csapták be az íróasztalok fedelét; mások a leckeiket ismételték fönnhangon s még a füleiket is befogták, hogy jobban tanulhassanak. És közöttünk a tanító ur a nagy vonalzóval, a melylyel folyton ütötte az asztalt:

— Csenedesebben legyetek fiúk!

Számítva most is mindezekre, azt reméltem, hogy majd észrevétlenül jutok el a helyemig; de éppen a mai napon mély csend uralkodott az egész teremben, akár csak egy vasárnap reggelen. A nyitott ablakon keresztül láthattam, hogy társaim már mind elfoglalták rendes helyöket és láttam Hamel urat is, ki a rettegett vonalzóval a hóna alatt föl s alá sétált a teremben. Fel kellett nyitnom az ajtót és belépni a mély csend közepébe. Elképzelhető, hogy ki voltam pirulva a szégyentől és félelemtől.

Pedig hiába féltem. Hamel ur minden

Zsindelyezik az egyetem tetejét,
Mind elviszik a leányok elejét.
Marad ottbón kettő-három nyomorult
Vasfazékra még az ég is beborult.

A szerelmes udvarló pedig a következő nótával tartóztatja vissza:

Ne menj rózsám egyetemre,
Gyöngye vagy még a betűre.
Ha el rontod a gyöngy szemed,
Hordhatod a pápaszemet.

Ha pedig az egyetemi polgár belebolondul a sárgacipős egyetemi polgárnőbe, bizonyos, hogy ezt a nótát dalolja:

Ezt az egyetemet járom én,
Ezt a barna kis lányt várom én,
Ez a barna kislány philolog,
Az én szívem érte sanyarog.

A többi nóták szövege is nagy változáson megy keresztül. Az iszákos férj vigan danol a korcsmában, mert hát:

Azért csillag, hogy ragyogjon,
Azért asszony, hogy — tanuljon.
Azért került e világra,
Hogy keressen az urára
Urára!

A bor ellenségei.

(Anti-alkoholisták kongresszusa.)

Az összes, hamisított és nem hamisított szeszes italok kérielhetlen ellenségei kongresszust tartanak a napokban az osztrák fővárosban. Az események lefolyását, — mivel csak a jövő hozza meg — bátorkodunk már most elképzelni.

Egy fényes, hatalmas termet látnak lelki szemünk. Sok-sok ember van benne és mindnyájan gyönyörűséggel hallgatják, amint az elnök, egy nagy potrohu, ugorka-orru német beszél.

Elkeseredett hangon szidja a bort, de különösen a sört, mint az emberi fizikum egyetlen nagy ellenségét. Elmondja, hogy az emberiség degenerálódása kétségkívül a sörgyárosoknak köszönhető, hogy Európában a halálozások rémes statisztikáját a »Münchener Bierbreuerei« okozza és hogy a sörgyárosok fejére száll a millió halott atka, mert ők és

harag nélkül tekintett reám és szeliden így szólt:

— Siess gyorsan a helyedre kis fiam; már majdnem elkezdődött az előadást nélkülöd. Végig mentem a padosok között és sietve ültem a helyemre. A mint egy kisse magamhoz tértem az ijedtségemből, észrevettem, hogy tanítónkon a szép új felöltője van, a legfinomabb nyakkendője s a fekete selyem himzett sapkája, melyet csak nevezetes napokon és a vizsgák alkalmával szokott használni. S az egész osztály, a fiúk mind olyan szokatlanul ünnepélyesek voltak. De mégis, leginkább meglepett engem az, midőn megláttam az iskolaterem végében, a rendesen üres padokban városkánk tiszteletreméltó előjáróit ülni, mély csendben voltak ők is, mint a többiek.

Köztük volt az öreg Hauser is, a polgármester, háromszögű kalapjával s a postásunk és még sokan mások, kik szintén mind szomorúknak látszottak. Az öreg Hauser kezében egy ócska, szakadozott szőlő ábécés könyvet tartott, mely kinyitva feküdt térdein s a melyen nagy csont foglalatu szemüvegét nyugtata.

Alighogy mindezt a sok, csodálatos dolgot jól szemügyre vettem, Hamel ur elfoglalta rendes helyét az emelvényen és ugyanazon a meghatott, komoly hangon, a melyen kevéssel előbb hoztam is szólott, így kezdett beszélni:

— Gyermekeim, én ma tartom nektek az utolsó előadást. Parancs érkezett Berlinből, a mely szerint Elzász és Lotharingia összes

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Az utolsó előadás.

(Elmondja egy elzászi fiúcska.)

— Alphonse Daudet. —

Egy szép tavaszi reggelen semmi kedvem sem volt iskolába menni, miután bizonyosan tudtam, hogy a tanítómtól büntetést fogok kapni, ki a részesülőket adta fel leckéül, a melyből pedig én nem tudtam egyetlen szócskát sem. Kedvetlenül indultam el hazulról s aztán — egy pillanatnyi gondolkodás után, — hátat fordítottam az iskolának és a virágzó rétek felé vettem utamat.

Az idő rendkívül kellemes és meleg volt. A közeli erdőből a rigók füttye hangzott felém s a réten, messze a fűrészmalom mögött a porosz katonák végezték gyakorlataikat; mindez több gyönyörűséget szerzett nekem, mint a mennyit a részesülők szereztek valaha. De mégis erőt vettem magamon s ellenállva a sok édes csábnak, megfordultam és futva vettem utamat az iskola felé.

A mint sietve elhaladtam a városháza mellett, nagy csoportot láttam állani a kihirdető tábla rostélyá előtt. Körülbelül két év óta innen jött a számunkra minden rossz hír az elvesztett csatákról, sebesültekről, a parancsnokság rendeleteiről; s én most is meg sem állva a tábla előtt, félve gondoltam:

egyedül csak ők az okai, hogy így elsatnyult az emberiség.

Megéljenzik a szónokot, aztán sorra kerül a budapesti hentesmester, a kinek Budán van mézárszéke. Budai pürger módra beszél németül és azt hangoztatja, hogy valamikor ő is alkoholista volt. (Ezt mindenki elhiszi neki, mert a szeméi véresek, az orra ripacsos a sok borfogyasztástól.) De e büntől elállott, mert belátta, milyen sok haszonra dolgoznak a gyárosok meg a korcsmárosok és mert egy ízben őt egy lebujból kidobták részeg állapotban, így remél bosszút állni az összes korcsmárosokon.

Azután Alborák budapesti hírlapíró emelkedik szólásra. Gyönyörűen ecseteli a sörivás rettenetes hatását és igen örül, hogy lemondott ő is arról a szenvedélyről. Mint illetékes forrásból értesülünk, azért nem iszik több sört, mert — nem hiteleznek neki.

Az első kongresszusi nap ezzel a beszéddel ér véget. Az ital ellenségei ezzel fölemelkedve elmennek vacsorázni. — Nagyon zsiros eledelt találtak enni, tehát az elnök indítványára egy hordó sört tetettek az asztalra. Egy pár perc múlva nem volt a hordóban semmi.

Az első pohárköszöntőt a budai hentes mondotta, az alkoholizmus ellenségeire fenéig ürítvén poharát.

Mihamarabb tíz hordó sör elfogyott. Erre bort kezdtek rendelni az illető ital ellenségei és abban egyeztek meg, hogy a bortermelést be kellene tiltani az egész világon. Erre a jó eszmére ittak egyet.

Alborák elkiáltja magát:

— Ex, uraim!

Hajnal felé a pezsgős üvegek durrogtak és egy husz leányból álló női zenekar húzta a nótákat. Virágos jókedvű lett a társaság. A budai hentes folyton azt kiabálta:

— Nie wer'n wir sterben!

Erre a kijelentésre általános »Hoch« következett és az elnök is ellefedte a halálózás nagymérvőségéről tartott alkalmi szónoklatát.

Mikor már alaposan eláztak az urak, egy másik korcsmába indultak, de a korcsmáros kijelentette, hogy részeg embereknek nem adhat italt, mert a törvény tiltja. Ezek szerint csak részeg, de részegebb ember nem lehet a világon. A vendégek azonban a szerencsétlen kocsmárosra vetették magukat és addig ütlegelték, míg italt nem adott. Mulattak

iskoláiban ezentúl csakis németül szabad tanítani. Az új, német tanítók holnap fog megérkezni. Ma lesz az utolsó francia órák. Kérlek, figyeljétek reám . . .

E szomorú hír rendkívül lesújtott engem. Ah, a nyomorultak! Ez volt hát a rossz hír, a mit a városházán is tudtul adtak.

Az utolsó francia leckénk! Oh, hogy elszorult a szívem erre a gondolatra.

És én még irni is alig tudok! Hiszen nem tanultam sohasem. S most tudatlan fogok maradni. Oh, hogy szeretném most visszahozni azt a sok, hiába elvesztett időt, a mikor az iskola helyett szivesebben futkostam madárfészkek után, vagy a mikor a télen át iringálni jártam a Saar folyó befagyott tükreire?

Én kedves könyveim — melyeket oly unalmasnak találtam eddig és olyan szörnyű nehéznek a táskámban cipelni, a nyelvtan, a szent történelem, édes hazám rettenthetlen hőseivel — mily nehéz lesz elválnom tőletek. De még nehezebb lesz a válás Hamel urtól, a mi jó, öreg barátunktól, a ki úgy szeretett minket, mint édes gyermekeit. S a gondolat, hogy itt hagy bennünket, hogy nem látom őt többé soha közöttünk, feledteté velem az eddig kiállott büntetéseket.

Szegény, jó ember!

Az utolsó előadás tiszteletére vette hát magára az ünneplő öltözetét és most már megértettem azt is, miért jöttek el a falu előjárói az iskolába. Meg akarták mutatni tanítóknak, mennyire sajnálják, hogy el kell ve-

egész délig, mikor a kongresszus megnyitódott ismét és így másnapos állapotban mentek a tanácskozásra. Hogy ott mit végeztek, nem tudjuk.

Napirend 1901. március 21-én.

Naptár: csütörtök, márc. 21. — Róm. kath.: Benedek. — Prot.: Benedek. Görög-kel. (márc. 8.) Teofilakt. — Zsidó: Nisan 1. — Nap két 5 óra 46 perckor; nyugszik 5 óra 58 perckor. — Hold két 5 óra 51 perckor reggel; nyugszik 7 óra 34 perckor este. — A hold a földközéleben van délelőtt 11 órakor. A nap 8 óra 23 perckor reggel a Kos jegyébe lép. Tavasz kezdete.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe idő, nyugaton csapadék várható.

A megyei állandó választmány ülése a vármegyeházán d. e. 10 órakor.

Megyei mezőgazdasági bizottság ülése a vármegyeházán d. u. 3 órakor.

Színház: »Huszársíny«; operett.

— (Emlékezzünk!) Ma van Kossuth Lajos halálának hetedik évfordulója. Ezelőtt hét évvel, március huszadikán jött meg Turinból a gyászbir, hogy Kossuth Lajos meghalt! És gyászba borult egész Magyarország s talpig feketében vártuk haza a mi nagy halottunkat a számkivetésből. Azóta hét év telt el; Kossuth neve a történelemé lett, de szelleme itt él közöttünk, sirja itt domborul hazánk földjén s ma virágokkal szórta tele a nemzet kegyelete. Emlékezzünk ma róla, az ő nagy szelleméről és szálljon kegyeletes sóhajtás ma minden magyar ajkáról az ő sirjához, leróván ott a hazafias kegyelet és hála adóját!

— (A »Pécsi Kath. Kör« bőjti utolsó felolvasó-estélya.) E hó 24-én (vasárnap) d. u. fél 6 órakor lesz a kath. kör negyedik (ez évben utolsó bőjti) felolvasó-estélya tán még az eddigieknél is szebb, érdekesebb műsorral. Kit ne vonzana a mi páratlan énekesnőknék, Schneider Istvánnának éneke? Ismerjük az ő szép hangját, nagy énektudását, finom előadását, mégis türelmetlenül várjuk fellépését, mert énekével betelni soh' sem tudnánk. Az ő kedves, hű kísérőjének Kaltnecker Ilonkának zongora-játékával

szítenünk őt és köszönetet óhajtottak mondani neki a negyven évi kitűnő szolgálatért, melylyel hazája iránti kötelességét mindvégig oly hiven teljesítette.

A mint így elmélkedtem a történetek felett, hallom, hogy a levelem szólítanak. Rajtam volt a felelés sora. Mit nem adtam volna érte, ha tisztán, világosan és értelmesen el tudtam volna mondani a szerencsétlen részesülőknek szabályait, minden hiba nélkül. Mily szívesen szerettem volna most örömet tanítómnak! De már az első szavaknál akadózni kezdtem s aztán — nem tudva tovább folytatni — némán álltam a helyemen, dobogó szívvel és szegyéntől kipirult arccal, mélyen lehajtva fejemet.

De Hamel ur most is szeliden szólott hozzám:

— Ne félj kis fiam, most nem foglak megdorgálni a hanyagságodért, ugyis eléggé meg leszesz büntetve ezután. Mindennap azt mondtátok: »Ah, van még elég idő, majd tanulok holnap!« És ime, látjátok, mi történt? . . . Az volt eddig is a szerencsétlenségünk nekünk elszáziaknak, hogy mindig másnapra halasztottuk az ismeretek gyarapításának idejét. Teljes joggal kérdezhetik majd tőlünk a németek: »Hogyan, ti azt akarjátok, hogy franciáknak tartsanak benneteket és még csak beszélni és irni sem tudtok hazátok nyelvén?!« . . .

De mindezekben, szegény fiacskám, nem te vagy a leghibásabb. Mindannyian szemre-

Beethovennek »Bünbánó ének«-ét fogja előadni. A vegyes kar, mely az estélyre alakult, Ktchemnek »Mária, szomorúak vigasztalója« c. szerzeményét fogja énekelni. A karban részt vesznek: Chinorányi Iza, Orf Paula, Eötvös Ilka, Éhn Emilia, Remesberger Eugenia, Kaltnecker Ilonka, Putzer Margit, Holics Juliska, Simon Lujzika, Zsiga Gizi, Karner Adél, Mussong Józsa, Girardi Erzsike, Hikker Irén, Tomanek Paula, Reberics Gizi, Borsi Jenő, Cank Nep. János, Szuly Jenő, Rihmer Oszkár, Raab Antal, Kiss Ernő, Koharics Nep. János, Gebauer Antal, Csernics Jenő, Kaufmann Antal, Biber Mátyás és Schmidt Boldizsár. Felette érdekes lesz Doppler Ilka-nyitánya, melyet a Koharics-septett fog játszani. Közönségesen ismeretes az a distingvált muzsikus társaság, mely Koharits Nep. János égise alatt rendszeres összejövetelein kultiválja a szép zenét, kultiválja a maga gyönyörűségére, azért, mert a művészetért rajongó lelke örömet találja benne. S mi igazán nagy köszönettel tartozunk, hogy most a kath. kör családi jelleggel bíró összejövetelén alkalmat nyujtanak nekünk is, hogy részesei lehessünk a zenei tudásuk nyujtotta művelésnek. A septettben részt vesznek: Koharits Mariska, Koharits Nep. János, Koharits Muki, Cank Nep. János, Girardi József, Fischer Ferenc és Heindelhoffner Kálmán. A Jogász Banda a »Traviata«-t fogja előadni. Mint felolvasó Jozgits János dr. bonyhádi plebános fog szerepelni.

— (A jogászok kegyelete.) A pécsi püspöki jogliceum polgársága minden kínálkozó alkalmat megragad, hogy hazafias érzéséről tanubizonyosságot tegyen. Ma volt Kossuth Lajos halálának évfordulója. Városunk hazafias jogászsága ünnepévé emelte ezt a napot. Az intézet homlokzatára kitűzette a gyászlobogót s az ott lengett egész napon át s a tanári kar nem tartott előadást. Más intézet, avagy testület ugy sem ünnepelt s ha ifjainkban látjuk a haza nagyjai iránt való kegyelet, az csak örömmel tölthet el bennünket.

hányást tehetünk magunknak az elkövetett sok mulasztásért. Szüleitek nem örömet adtak benneteket az iskolába. Szivesebben vették, ha kint dolgoztatok velők a mezőkön, vagy ha a fonógyárba jártatok, hogy néhány garast szerezzetek. És nekem magamnak is nincs-e mit a szememre vetnem? Nem öntözgettem-e sokszor szivesebben a kertecském palántáit a helyett, hogy veletek foglalkoztam volna? És a mikor halászni volt kedvem a kis folyóban, nem adtam-e nektek örömet szabadságot?

És azután Hamel ur a francia nyelv szépségéről kezdett beszélni s arra intett bennünket, hogy mindig ez legyen előttünk a legszébb, a legtisztább, legszentebb nyelv a világon, a melyet mindenkor hiven meg kell őriznünk, mint édes hazánk nyelvét és nem szabad azt soha, semmi körülmény között elfelednünk.

Midőn befejezte beszédét, elővette a nyelvtant és újból elmagyarázta nekünk, a mi leckére volt feladva. Bámulva láttam, hogy mindent megérték. Minden, a mit mondott, oly könnyűnek tetszett előttem és azt hiszem, hogy eddig is csak azért nem értettem meg, mert nem volt elég türelmem, hogy figyelmesen hallgassam tanítónk magyarázatát. Oh, ha még egyszer mindent előről kezdhetnénk! — Olyan fáradhatatlanul magyarázott ez utolsó órán a mi jó tanítónk, mintha minden tudományát belénk akarta volna oltani távozása előtt.

— (Zenés-mise.) Az egyházi zene-egyesület husvét másnapján ismét instrumentális misét rendez a székesegyházban. Egy Greith-féle misét fognak ezuttal énekelni, melynek értékéről a szerző jóhírneve garantíroz. A női kar már betanulta az egyes énekszámokat. Ma délután öt órakor volt az első összpróba a vegyes karral a zenekar nélkül. A sikerült összpróba meggyőzött bennünket arról, hogy husvét másnapján ismét valódi műélvezetben lesz részünk.

— (Fodor József dr. meghalt.) Nagy halottja van a tudományos világnak! . . . Hosszas, nehéz kinok után a tudománynak egyik régi érdemes harcosa halt meg az éjjel fél két órakor. Fodor József tanár néhány héttel ezelőtt veszedelmes betegséget kapott: egyik lábát amputálni kellett s azóta virrasztottak mellette kezelő orvosai és gyöngéden szerető családja. Napok óta tartott az agónia s orvostársai nem tudták megmenteni az életnek. Tegnap délelőtt rövid ideig eszméleténél volt. Elbucszott zokogó családjától és körülötte álló kezelő orvosaitól. A halál kiterjedt nagy rokonságot borított mély gyászba. Nején kívül fia, dr. Fodor Oszkár egyetemi magántanár és két leánya, kik közül egyik dr. Mezey Gyula felesége, továbbá Fodor Pál, pécsi ügyvéd és családja gyászolják. Fodor József halála súlyos veszteség a tudományos világra is. Az elhunyt nagytudományú férfi életrajzi adatai a következők: Fodor József egyetemi orvostanár született Szakocsán (Somogy-megye) 1843. július 16-án. A gimnáziumot Pécsen, az egyetemet Bécsben és Budapesten végezte, hol 1865-ben orvos-doktor, 1866-ban egyetemi államorvostani tanársegéd lett. — 1869-ben a tisztiorvosi eljárásból egyetemi magántanárrá habilitálták, 1868—1869-ben a Rókus-kórház főorvosa volt. 1870—1871-ben a külföldön tanulmányozta a közegészségügyi viszonyokat. 1872-ben az államorvostan rendes tanárává nevezték ki. 1874-ben a budapesti egyetemen újonnan felállított közegészségügyi tanszékre hívták meg, a higienikus intézetnek is ő volt az igazgatója. A m. tud. akadémia 1878-ban levelező, 1883-ban rendes tagjává választotta. Számos külföldi tudományos társulat részéről is több kitüntetés érte. A belga

kir. académie de médecine-nek külföldi tagja és az Association internationale pour la progrès d'hygiène (Brüsszel) tiszteletbeli tagja. Az 1893-iki kolera elfojtása körül szerzett érdemeiért a király 1894. január 2-án a III. osztályu vaskoronarendet adományozta neki. A budapesti tudományos egyetem az 1894—95. tanévre rektorrrá választotta. Az irodalom terén is rendkívül nagy tevékenységet fejtett ki. Orvosi és közegészségügyi cikkei különféle szaklapokban jelentek meg. Több értekezést a külföldi folyóiratok is közöltek tőle. A Pallas nagy Lexikonának is munkatársa volt. Munkái: Az árnyékszék rendszeréről (Pest 1896.) Közegészségügy Angliában (Bpest 1873, az akadémia 1875-ben 200 arannyal jutalmazta.) Experimentelle Untersuchungen über Boden und Bodengase (Braunschweig 1875, különlenyomat a Deutsche Vierteljahrschrift für öffentliche Gesundheitspflege-ből). Az egészséges házról és lakásról. Az egészségügyi kutatások. A Budapesti m. k. tudományegyetem közegészségügyi intézetének leírása. Néhány készülék egészségügyi előadásokhoz és kísérletekhez. Bakteriumok az élő állat vérében. Újabb kísérletek erekbe fecskendezett bakteriumokkal. Egészségügy. A vérnek bakteriumölő képességéről. Hiegenie des Bodens. 1879—1887-ig a Természettudományi Közönyt szerkesztette. 1882. óta az Orvosi hetilap, közegészségügy és törvényszéki orvostan című szakmellékletét, a népszerű természettudományi előadások gyűjteményét Paszlavszky Józseffel együtt, 1887 óta az Egészség című közönyt szerkesztette.

— („Valami a pécsi villanyvilágításról.”) Ezen cím alatt tegnapelőtti számunkban megjelent cikkekre vonatkozólag a pécsi villamos-teleptől a következő helyreigazító adatokat kaptuk: Első sorban is téves az az állítás, mintha »többször« az elektromos világítással felhagytak volna és ismét a petroleum lámpákat vennék használatba, mert a mióta a telep fennáll, senki a villamvilágítással fel nem hagyott oly célzattól, hogy akár a petroleumra, akár pedig más világítási módra térjen át.

Az elektrikus berendezések jók és kifogástalanok, és ha azok ellen a fogyasztók

nem szűnő hévvel és szeretettel, minden szépre és jóra. Régi ismerőse már neki itt minden legkisebb butordarab, még az összevissza faragott padok s a sok használatból elkopott asztalok is.

Az udvaron az árnyas diófák, melyeket valamikor régen ő maga ültetett, most felnövekedtek már és dusan gyümölcsöztek; s a vad komló, mely egyik büszkeségét képezte, felkuszott már az ablakon túl, egész a tetőzetig. Mindez oly sok örömet szerzett neki, úgy a szívéhez nőtt és mégis, el kellett neki válni mindentől, itt kellett hagyni mindent, a mit szeretett, itt kellett hagynia hazáját örökre! A szomszéd szobából hallani lehetett, amint Hamel ur nővére a holmikát csomagolta össze, előkészületül a gyors elutazásra.

És mindezek mellett tanítónknak volt annyi lélekereje, hogy előadást tartson nekünk, egész az utolsó pillanatig.

Az írás után történelem következett; és befejezésül a kicsinyek olvasták az ábécét. Lent, a terem végében, az öreg Hauser apó is feltette nagy szemüvegét s két kézre véve az ábécés könyvet, a kicsinyekkel együtt betűzte a szótagokat. Látni lehetett az arcán, mint iparkodott ő is. Olyan különös és meghatározó volt az ő furcsán reszkető, öreges hangját a kicsinyeké között hallani, hogy mi sirni és

panaszt emelnek, a villamostelep a kifogásolt vezetőket a legnagyobb előzékenységgel, díjtalanul megvizsgáltatja. Különben a vezetékek jóságáról meggyőződhetik minden fogyasztó, még »elektrotechnikus« nélkül is, igen egyszerű módon — ha este, a midőn az összes lámpákat eloltja, az óra állását feljegyzzi, és ha reggelig az nem változott, kétségtelen jele annak, hogy a vezeték jó.

Hogy szórványosan a vezetékeken kisebb javítások fordulnak elő, az természetes, mert mint minden emberi alkotás, azok is — akár vigyázatlanságból, akár szándékosan, vagy természeti erők behatása következtében, megromolhatnak. De eddig a magánvezetékek egyes kisebb vonalain, ily lényegtelen hiányok, úgynevezett »rövidzárlatok« csakis új, még teljesen ki nem száradt házaknál voltak konstatálhatók, a melyeket a villamos telep áldozatkészségével meg is szüntetett. Különben az elektrotechnika ma már annyira fejlődött, hogy ily rövid zárlatok az újabb berendezéseknél, ugyszólván, ki vannak zárva.

Azon vádat, mintha az árammérők, a fogyasztók kárára rosszul járnának, a villamostelep önértzetesen visszautasítja és légből kapottnak jelzi, mivel az órák a jelenleg használatban levő rendszer között a legjobbak: a világhírű Ganz gyárából kerülnek ki és mielőtt a fogyasztóknál beiktattatnának, előbb a telepen külön ki lesznek próbálva. Az árammérők ellen emelt panaszok kizárólag a télen fokozódó fogyasztásra vezetendők vissza, a minek eklatáns bizonyítéka, hogy a lefolyt télen a sötét, ködös napok miatt a gépeket az elektromos telepen 18—22 óráig is üzemben kellett tartani, a mi bizonyára nem történik meg, ha annyi ideig a közönség az áramot nem fogyasztotta volna.

Egyébként a villamvilágítás ellen emelt panaszoknak, a közönség állítólagos elégedetlenségének legfényesebb cáfolata azon tény, hogy a jelenleg uralkodó rossz közgazdasági viszonyok és általános pénzhiány ellenére is, a midőn mindenütt üzlethanyatlásról panaszkodnak, a villanyvilágítás eddig még soha nem tapasztalt arányban terjeszkedik, úgy, hogy a telepnek szerelői és segéd munkásai számát tetemesen meg kellett szaporítani, hogy a folyton jelentkező fogyasztók magánvezetőiket elkészítse.

Az »audiatur et altera pars« elvénél fogva közöltük a fentiekben a pécsi villamos telep ellen felhozott vádakra velünk közölt adatokat, a melyek az ügyet minden esetre más világításba helyezik és ezzel részünkről az ügyet befejezettek tekintjük, mert utóvégre is nem

nevetni szeretnénk volna egyszerre. Ah! soha a mig élek, nem fogom feledni ezt az utolsó előadást! . . .

S aztán a toronyóra delet ütött, s utána Ave-ra kezdtek harangozni. Ugyanazon pillanatban megharsantak az ablak alatt a gyakorlatról hazatérő porosz katonák trombitái.

Hamel ur halvány, sápadt arccal kelt fel az emelvényről. Soha nem tetszett még ily nagynak előttem.

»Barátaim — így szólott hozzánk — édes kis barátaim, én . . . én . . .

De nem tudta tovább folytatni; valami fojtotta a torkát és hangja zokogásba fult. Nem tudta befejezni azt, a mit mondani akart. Majd a táblához lépett és egy darabka krétával nagy betűkkel, a milyen szépen csak tudta, ezt írta:

Éljen Franciaország!

S aztán ott marad állva, halvány arccal a fal felé fordulva, s anélkül, hogy egy szót is szólott volna hozzánk, csak a kezével intett felénk:

Menjete . . . vége már, vége mindennek . . .

B. Cl.

lehet célunk, hogy hírlapi cikkekkkel valaki mellett reklámot csináljunk vagy őt meghurcoljuk.

A villamosságot fogyasztó közönséget pedig arra kívánjuk figyelmeztetni, hogy a kinek vezetéke vagy árammérője ellen panasz van, az kereshet orvoslást a villamos telepen, a mely utat, ha igénybevenni nem akarja, vagy ott kellő orvoslást nem talál: menjen panaszával e tekintetben egyedül illetékes városi mérnöki hivatalhoz.

— **(Jelentés a vízről.)** A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: A vizek tele vannak; a tettyei forrás vízszolgáltató képessége folyó hó 20-án reggel 5592 köbméter.

— **(A siklósi sorozás eredménye.)** Most érkezett be a siklósi járás főszolgabirájától a járásban megtartott főszorozás eredményét feltüntető kimutatás, mely szerint a siklósi járásban az idén összesen ötszáznegyvennégy hadköteles került mérték alá. Ezek közül volt első korosztálybeli kétszázkilenevenhárom, második korosztálybeli százhatvanegy, harmadik korosztálybeli kilencven. Ezek közül összesen százkilencvennégyen váltak be katonának. Ez idő szerint alkalmatlannak kétszázötvenkét hadkötelest talált a bizottság. Fegyverképtelenség hatvanhatet. Hatot egyszer s mindenkorra töröltek a hadköteles névjegyzékéből s felülvizsgálatra egy hadkötelest utasítottak. Egy legényt polgári, négyet pedig katonakórházba küldtek. Távol maradtak a főszorozásról az első korosztálybeliek közül huszonheten, a második korosztálybeliek közül tizen, a harmadik korosztálybeliek közül nyolcan.

— **(Március 15-ike Bellyén.)** A »Bellyei polgári olvasó-egyesület« is megünnepelte március 15-ikének dicső emlékét. A szépen sikerült ünnepélyen hazafias felolvasás, szavalatok s alkalmi hazafias dalok fokozták a közönség lelkesültségét. Az ünnepélyt társas vacsora követte, melynek végeztével a fiatal-ság táncre percdűlt s a legjobb kedvben járta a késő éjjeli órákig.

— **(Baleset.)** Sulyos baleset érte tegnap Seidl István, szabolcsi lakos bányászt, a mennyiben este a munkából hazafele menet egy az útjában állott talicskán megbotlott s oly szerencsétlenül esett el, hogy jobb karját törte. A szerencsétlenül járt embert lakásán ápolják.

— **(Postamester kerestetik.)** A zalamegyei Nemes-Apátiban egy harmadosztályu postamesteri állás van üresedésben. Pályázni lehet folyó hó 29-ik a pécsi posta-és táviratigazgatóságnál.

— **(Hajóközlekedés.)** A Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy a rendes hajójáratokat Baja és Apatin között f. é. március 18-án a következő menetrend szerint indította meg: Felfelé: Indulás Apatinból 3 óra 50 perc reggel, indulás Mohácsról 8 óra 5 perc délelőtt, érkezés Bajára 10 óra 15 perc délelőtt. — Letele: Indulás Bajáról 1 órakor délután, indulás Mohácsról 3 óra 20 perc délután érkezés Apatinba 6 óra 20 perc este. A gőzös csütörtök kivételével naponként közlekedik.

— **(Razzia.)** Az éjeli razziat tartott rendőrségünk, a mikor is a város külterületén nyomoztak a csavargók után. A Petőcsárda környékén el is fogtak hat csavargót, kik nem tudták magukat igazolni, lévén munka nélkül és lakásuk se lévén sehol. Az

elfogott csavargókat egyelőre a torony alatt tartják s ha illetőségi helyüket megállapítják, haza fogják őket toloncolni.

— **(Hivatalos tavasz.)** Holnap március 21-én van a hivatalos tavasz kezdete. Igaz ugyan, hogy eddig is volt már részünk szép tavaszi időben s éppen mára felhős borongós lett az ég, de hát holnaptól kezdve hivatalosan is beköszönt a tavasz s csak aztán az idő is tavaszias legyen! A mi azonban félős, hogy nem lesz úgy; mert hát az időjárás szeszélye rendszeren rá szokott cáfolni a hivatalos tavaszra, mintha csak cáfolatokra berendezett félhivatalos ujság lenne!

— **(Kiszebelt asszony.)** Steiner Borbála, fekedí asszonyt ma délelőtt a piacon valami ismeretlen zsebtolvaj meglopta. Egy forint hatvan krajcárt lopott ki az asszony zsebéből, annak egész mai árulását s bizony a szegény asszony méltán jelentette sirva az esetet a rendőrségnél. Ott sem segítettek azonban másképp rajta, minthogy elrendelték az ismeretlen zsebtolvaj ellen a nyomozást.

— **(Veszedelmes átjáró.)** Nálunk Pécsen van az a veszedelmes átjáró, a szigeti országuton, ott, a hol a kocsik az országutról a kórházterre hajtának át. A vízfolyás okozza ezt a veszedelemet, a mennyiben az elmúlt napok esőzései annyira kimosták a vízfolyás köveit, hogy azok besüppedtek, úgy, hogy ott most szinte árokszerű a vízfolyás. Sulyosbitja még a dolgot, hogy a kórházter vagy siklósi országutra hajtani szándékozó kocsik kénytelenek arra haladni, mert a tér többi része el van cölöpökkel a kocsiközlekedés elől zárva. Tegnap e helyen — mint értesültünk — könnyen végzetessé válhatott baleset történt, a mennyiben a pécsi sertéshizlalda kocsisa korpás zsákokkal megrakott kocsival haladt arra s a kocsi két első kereke oly erővel ütődött bele a vízfolyásba, hogy a zsákok tejetén ülő kocsis a lovak közé esett s a nagyobb baleset elkerülése csupán a sarkos rendőrnek köszönhető, ki látva a veszélyt, megállította hirtelen a lovakat. Hasonló esetek elkerülése végett, jó volna azt a kimosott kövű vízfolyást kijavíttatni.

— **(Elhalasztott értekezéslet.)** Ma délelőtt tíz órára volt kitűzve a vármegeyi tűzrendészeti szabályrendelet átalakítására kiküldött bizottságnak értekezlete, melyet azonban a megjelent bizottsági tagok csekély számára tekintettel, egy újabban kitűzendő határideig el kellett halasztani.

— **(Megverte az apját.)** Stanits József, r. petrei lakos a napokban panaszt emelt a községi előjáróságnál, hogy őt fia, ifj. Stanits József megverte. A hatóság emberei nyomban kihallgatták a fiut, ki azonban tanukkal igazoltan azt vallja, hogy annak a verésnek az apja volt az oka, mert részeg fővel bement a fia lakásába s ott összeveszve vele, megütötte, mire a fia kezét emelt az apára. A dolognak folytatása lesz a bíróság előtt.

— **(A jogászok vallási köteleme.)** A pécsi püspöki joglyceum fekete tábláján künn függ az igazgatóság rendelkezése, mely szerint a joglyceum katolikus polgársága az alapszabályok 14. §-a értelmében folyó hó 23-án köteleles a lyceumi templomban a szent gyónást elvégezni s másnap, vasárnap ugyanott nyilvánosan a szent áldozáshoz járulni, hogy ezzel eleget tegyenek vallási kötelemeiknek.

— **(Kincsek a szalmazsákban.)** Megyefa községben Salátek János, ottani szolga-legény ágyában a szalmazsákban a minap egész raktárát fedezték fel véletlenül az ékszereknek. Volt ott aranygyűrű, lánc, zsebóra, finom tájékpipa és aprópénz is, a miről azonban csakhamar kitűnt, hogy mind lopott dolog. A szolga, ki hol itt, hol ott lopott el, a mi keze ügyébe került, az ágya szalmazsákjába rejtette el a lopott kincseket. De hát ime, most onnan is napvilágra kerültek s a tolvaj a bíróság előtt fog számolni.

— **(Elfogott cigányok.)** Azok a magyar nemes urak, kik szeretnek őseikkel és családjikkal dicsekedni, méltán elpirulhatnak a baranyamegyei Kolompár család előtt, mely kiterjedését tekintve, bizonyára Fáraóig vezetheti vissza származását. Alig van hét, hogy néhányat közülök (legrosszabb esetben egyet) hűvösre ne tegyenek s mégis marad belőlük. Így tegnap ismét hat darab Kolompárt szállították be a hatóság emberei különböző apróbb lopásokért, de azért biztosra vesszük, hogy a jövő hétnek is meg lesznek a maga Kolompárjai.

— **(Tűzek.)** Szent-Dienes községben tűz volt a minap. Krémer István, ottani lakos háza égett le az eddig még ismeretlen okból keletkezett tűz folytán. Piski községben kazaltűz volt szintén a napokban Lóggó Ferenc, piskii lakos kertjében támadt a tűz egy szalmakazalban eddig még ismeretlen ok folytán. Vókányban is tűz volt a minap. Az ottani szőlőhegyen lett a tűz martaléka Beck János, ottani lakos présháza. Hogy ez a tűz miből keletkezett, a vizsgálat azt nem tudta megállapítani.

— **(Öngyilkosjelölt utkaparó.)** Kertész József már öreg ember. Megvan vagy hatvan esztendő, s ha nézzük az emberek sorsát, bizony alighanem arra a következtetésre jutunk, hogy ebben a hatvan esztendőben is több volt a rossz nap, mint a jó. Amíg birta erővel, addig utkaparó volt, aztán ráfanyalodott arra, hogy a rokonok kegyelemkényerén tengődjék. Ez keserítette-e el annyira, vagy tán már sokalta a korát, senki sem tudja, elég az hozzá, hogy rokonai tegnap délelben eszméletlenül fekve találták meg a szoba padlóján az öreget, kinek jobb kezéből folyt a vér, mellette meg egy félig éles konyhakés hevert. Az öreg el akarta vágni az ütérét, ez azonban szerencsére nem sikerült s így bekötötték a kezét s a mégis nem esekély vérvesztéstől elgyöngült embert beszállították a közkórházba.

— **(Különös idegen.)** A bécsi rendőrség egy ékszerolvajt körözött és hogy annál könnyebben rá lehesen akadni az ip-szére, a következő ismertetőjeleket teszi közzé:

A feje egy kicsit kopasz.
A magatartása pincéries.
A szeme narancssárga.
A játékban nyerni szokott.

Ha netalán a rendőrség még e pontos ismertető jeleken sem tudna eligazodni, szives-ségből még a következő közelebbi adatokat iktatjuk ide:

Hását sohasem eszik vendéglőben.
Ha esik az eső, a tyukszeme sajogni szokott.
A fekete sört jobban szereti az ászoknál.
A ferbliben visszahi, ha bandája van.

Ezek ugyan már bizalmasabb természetű adatok, de szívesen követjük el az indiszkreciót abban a reményben, hogy a társadalmi rend egyik megsértőjét sikerül általa az igazságszolgáltatás kezébe juttatunk.

Művészet, irodalom.

○ Villarsi dragonyosok. A remete csengettyűje másodszor került színre üres ház előtt. Nagyon kevesen voltak a színházban. A szereplők azért megjátszották derekasan szerepeiket, nem alterálta őket a kis publikum, úgy játszottak, mintha telt ház nézte volna őket végig. Jól megérdemelt tapsokkal jutalmazta a hálás közönség a szép előadást.

○ Pewny Irén vendégszereplése és még valami. Megirtuk lapunk tegnap esti számában, hogy lapunk zártakor a pécsi nemzeti színház igazgatónöje még táviratváltásban állott F. *Pewny* Irénnel, a mára kitűzött vendégjáték tárgyában. Dacára annak, hogy özv. *Tissay* Dezsőné, mint a pécsi nemzeti színház igazgatónöje sürgönyözött a művésznőnek, e félöt órakor délután elküldött táviratra este nyolc óra után kapta meg a választ *Pewny* Irén egyik Pécsen levő rokonától, kinek azt táviratozta *Pewny*, hogy a vendégjátékot nem tarthatja meg s kéri annak határidejét április harmadikára kitűzni. Ebben elvégre nincs még semmi. Akármely körülmény gátolta a fővárosi művésznőt abban, hogy hozzánk jöjjön, ha mindjárt pusztán egyéni szeszélye volt is az, mi őt a Pécsen való vendégszerepléstől visszatartotta, ez mind olyan dolog, mi szabad akaratára van bízva egy vendégszerepleni készülő művésznőnek, legfőkébb az képezheti hozzászólás tárgyát, hogy nem igen szokásos, még fővárosi művésznőknél sem, egy elsőrendű vidéki színház igazgatóságát és a publikumot felültetni s ha jónak látta *Pewny* Irén erre praecedens alkotni, bizonyára tudja, hogy miért tette. Április harmadikán, vagyis a nagyhét alatt szintársulatunk nem játszik s így természetes, hogy *Pewny* Irén távirati ajánlatára özvegy *Tissay* Dezsőné nem reflektálhat. Még természetesebb ennél, hogy ilyformán a folyó színházi idényben nem lesz részünk *Pewny* Irén vendégszereplésében, mit közönségünk remélhetileg minden nagyobb emóció nélkül el fog birni. Ezzel aztán *Pewny* Irén vendégszereplésének ügye le van tárgyalva s most térünk rá arra, mi bennünket pécsieket közelebről érdekel, rátérünk arra a bizonyos: »még valami«-re. A másodkézből vett távirati értesítés vétele után természetes, hogy a színházi vezetőségnek első gondja volt gondoskodni a mai előadásról. Mi sem volt egyszerűbb s közelebb fekvő, mint meghagyni a repertoiron »*Troubadour*«-t, melynek *Leonora* szerepét *Csurgay* Adél játszotta volna. *Csurgay* Adél azonban kereken kijelentette, hogy két estén egymásután nem játszik, különben is betegnek érzi magát. Hogy mily konsternációt idézett elő ez a primadonnai nyilatkozat, azt mondanunk sem kell, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy a társulat három elsőrendű színésze jelenleg az országos színészegyesület közgyűlésén Budapesten időzik. Dacára a primadonna visszautasító válaszána, özv. *Tissay* Dezsőné színházigazgató *meleghangu levélben* fordult az öltözőjében levő primadonnához azzal a kérelemmel, hogy játssza el *Leonora* szerepét. *Csurgay* Adél erre még kategorikusabban kijelentette, hogy beteg, a szerepet nem játssza el, sőt kedve lenne a már folyamatban levő előadást is lemondani, lévén ő a Villarsi dragonyosok tegnapi előadásán Rozette szerepében elfoglalva. Ebben a szerepben pedig még csak indispozíciót sem voltunk képesek *Csurgay* Adél fölfedezni; mi lehetett tehát a valódi oka vonakodásának? Talán csak nem truccolós *Pewny* Irén szándékolt vendégszereplése miatt, vagy kicsinylés a közönséggel szemben? Hisz erre *Csurgay* részéről sem az igazgatóság, sem a közönség nem szolgált rá; nem tekinthetjük hát az egészet másnak olyan világszerte megszokott »primadonna betegségnél«, mely most a mi dédelgetett énekesnőnk is hatalmába kerítette s a melytől inkább az igazgatóságnak, mint a »beteg« primadonnának fáj a feje.

Folyószám 170. Idénybérlet 169. Páratlan bérlet.

Nemzeti színház.

Ma, csütörtökön, március 21-én:

Huszárcsiny.

Vachot Imre népszínműve.

Személyek:

Virág Marci	Kozma Pista
Borcsa	Gergely Gizella
Andre	Füredy Gusztáv
Mogor Ádám	Vágó Béla
Csaplár	Komlóssy Ilonka

Holnap, pénteken, március 22-én:

Ocskay brigadéros.

Történelmi színmű 4 felvonásban.

Szombati: Makrancos hölgy.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetei.

1901. március 20. délután 2 órakor

Barometer (redukált) = 743.5 mm. (súlyedő.)

Hőmérsék = 14.9 °C.

maximuma: 19.2 °C. } tegnapi.

minimuma: 9.2 °C

Párányomás: 8.3 mm.

Relatív nedvesség: 65. %

Felhőzet: 10¹ Cum-Str. SW.

Szélirány s erő: NE 2.

Csapadék 24 órai: 0. Harmatp.- 6.5 °C.

Borus idő várható, eső s szélviharral.

Dr. Czifra.

Törvénykezés.

§ Elpárolgott vádlott. Ritka eset történt ma a kir. törvényszéken. Megtartják a főtárgyalást, a kir. törvényszék meghozza az ítéletet, mikor ki akarja azt hirdetni, nincsen a vádlott, hogy előtte azt annak a rendje és módja szerint kihirdessék. Nem várta be az ítéletet, hanem elpárolgott. *Linz* Ferencnek hívják ezt a vádlottat, a ki nem tartotta olyan fontos dolognak azt, hogy megismerkedjék a rárótt ítélet tartalmával. Gondolta, hogy jó abban úgy se lesz, a rosszat meg, a mi benne van, ugyanis elég jókor fogja megtudni, bármikor is sikerül neki tudomására hozni azt. *Linz* Ferenc, németbolyi lakos, hatóság elleni erőszakkal vádoltan került a törvényszék elé. Ezt a vádat úgy szedte össze, hogy részeg fővel ki akarta csavarni a csendőrmester kezéből a szuronyt, mivel az rendre intette. A kir. törvényszék a vád kriteriumait nem látta fennforogni s ezért tetteles becsületsértés vétségében mondta csak ki bűnösnek s ezért harminc korona pénzbüntetésre ítélte. Minthogy az ítéletet ő előtte a kir. törvényszék nem hirdethette ki, most majd úgy fogják neki kézbesíteni.

Közgazdaság.

□ A szőlőket megillető adómentességek időtartama. A szőlők adómentességéről különböző törvények intézkednek s ez az oka, hogy az adómentesség időtartamát illetőleg sok a zavar és a félreértés. Ennek tisztázása céljából az alábbiakban összefoglaltuk a különböző adómentességeket. A kérdés helyes eldöntése céljából meg kell különböztetni az elpusztult szőlőket az új szőlőktől, tudniillik, ha a szőlő olyan területen telepítettik, mely terület előbb más mivvelési ághoz tartozott, például, legelő vagy szántóföld volt.

I. Az elpusztult szőlők újra kitűtetése esetében: a) Ha nem filoxera pusztította el, jár 6 évi adómentesség; b) ha a filoxera pusztította el, az adómentesség 10 év. A filoxera által elpusztított szőlő, míg pusztán maradt, az adózás alól felmentendő, de ez az adómentesség 6 évnél tovább nem tarthat. II. Új szőlőtelepítések esetében: a) A direkt termő amerikaival beültetett terület, ha a talaj homokos 6 évig adómentes; ha a talaj azonban nem immunis, adómentesség nem igényelhető.

□ Kopár területek befásítása. A földmivvelési miniszter, hogy a magánosok birtokában levő kopár területek is beerdősítesenek, 2119 folyamodó birtokosnak, a kiknek a száma évről-évre növekszik, 53 millió 624.200 csemetét ajándékozott, melylyel mintegy 15 ezer k. hold erdőt ültettek be, 2375 holddal többet, mint a múlt évben. Ingyen csemetét csak kisebb birtokosok kapnak, kedvezményes áruakkal: egyenként 1 k 50 fillérrel, a jobb helyzetben levőket látja el a földmivvelési kormány. Ezenkívül a múlt évben 699 folyamodó közt 54 220 korona segélyt utalványozott ki, a folyó évben 713 folyamodó közt 5331 kat. hold beerdősítésére 78.653 koronát.

TÁVIRATOK.

— A képviselőházból. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Ház ma rövid ülést tartott, melyen *Percel* Dezső elnök bejelentette, hogy *Geréb* Imre, marosvásárhelyi képviselő lemondott polgármesteri állásáról.

A kvótabizottságba beválasztották gr. *Andrássy* Gyálát, gróf *Apponyi* Albertet, *Falk* Miksát, *Horánszky* Nándort, *Láng* Lajost, *Matlekvits* Sándort, *Pulszky* Gusztávot, *Tisza* Kálmánt, *Tomasics* Józsefet és gróf *Zichy* Jánost.

Ezzel az ülés végett ért. Holnap az „Adria“ szerződését tárgyalják.

— Merénylet egy altábornagy ellen. (A „Pécsi Figyelő“, eredeti távirata.) *Jabláncy* altábornagyot ma délután regyedikét órakor Budáról átmentében a Ferenc József-terem egy ember elebe ugorva megtámadta s *revolverrel rálőtt*, de nem talált. Az altábornagy erre kardot rántott s a merénylőt leütötte. Az emberek a merénylőt lelegyverezték s rendőrökkel a főkapitányságra vitték, hol kihallgatták. *Gál* névre hallgat s a csendőrségtől elbocsájtották; ezért követte el a merényletet. A kihallgatás folyik.

— Kossuth Lajos halálának évfordulója. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Kossuth* Lajos halálának mai évfordulóját nagy kegyelettel ünnepelték meg Budapesten. A Deák-terti evangélikus templomban gyászistentisztelet volt, melyen megjelentek *Kossuth* Ferenc vezetése alatt a függetlenségi képviselők. Az egyetemi ifjuság testületileg kivonult *Kossuth* Lajos sírjához. *Benárd* Ágoston beszélt s koszorút tett a virágokkal behintett sírhalomra.

— Az egyetemi kereszték ügye. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az egyetemi ifjuság közül száz-tizenegyen nevükkel aláírt memorandumot vittek ma délután egy órakor az egyetem rektorához, kijelentve becsületszóra, hogy

a kereszt kifüggesztést minden párttól menten, saját iniciatívájukra tették. A rektor elrendelte ügyükben a fegyelmit.

— **Vasuti katasztrófa.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Moszkvából írják, hogy a rjezani vasut venevi szárnyvonalán a személyvonat kisiklott és lezuhant a töltésről. *Két vasuti hivatalnok és hat utas életveszélyesen megsebesült.*

— **Színészek közgyűlése.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A színészek ma folytatták Budapesten országos kongresszusukat. *Thury Elemér és Janovics Jenő a győri színház dolgában interpelláltak. Egry Kálmán rosszaságát fejezte ki, hogy gróf Festetich Andor, a vidéki színészet felügyelője, nem jelent meg a közgyűlésen. Ditrői Mór elnök az elfoglaltsággal mentette ki Festetichet. Janovics Jenő megleghangu üdvözlő iratot mutatott be ezután, melyet a betegen fekvő Ribáry Józsefhez intézett a kongresszus.*

— **Fegyencek lázadása.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Az amerikai lansingi bányában dolgozó összes fegyencek felláztak. Jobb élelmezést követelnek s míg követelésüket teljesítik, az öröket fogva tartják. A bányákban az őszvéreket leölték s azok hullásával táplálkoznak.

Szerkesztői üzenet.

B. E. — Az bizony sehogy sem illik bele a magyar szabadság hajnalhasadásának emlékünnepebe, hogy azon bárki is idegen tánc erőltetésével, mintegy tüntetőleg rontsa annak hazafias jellegét s a szabadság, egyenlőség és *testvériség* ünneplésébe visszavonás magvait hintesse, megbotránkoztatva a többség hazafias magyar érzületét. Ez a véleményünk az önök kólóziról.

Laptulajdonos **SAUTTER GUSZTAV** Felelős szerkesztő **PLEININGER FERENC**
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

Eladó ház!

A Majláth-utca 27. és 29. sz.

háZ,

nagy befásított udvarral,
 más vállalat miatt

olcsón eladó.

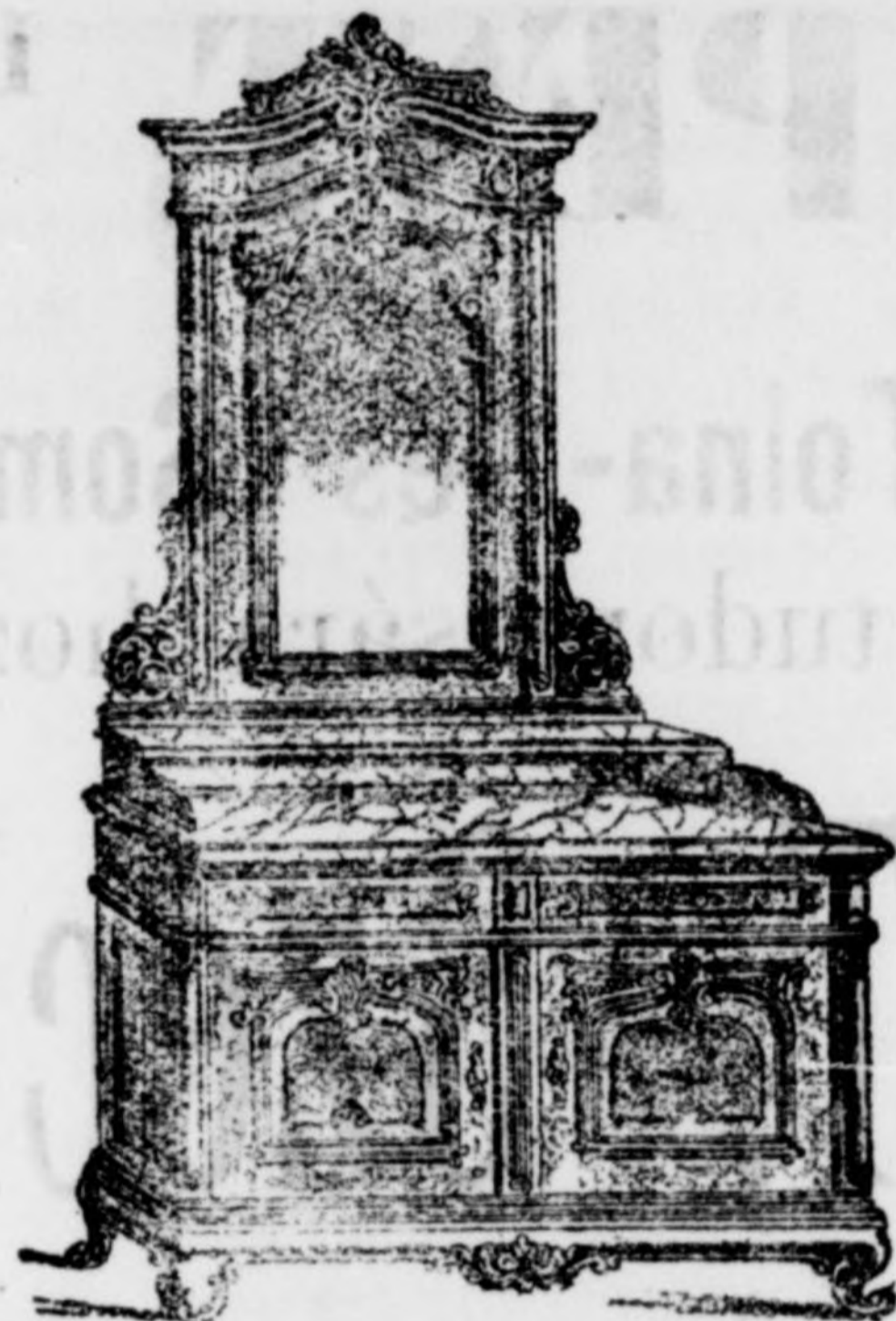
Bővebb felvilágosítást ad

GIANONE KÁROLY.

Emeleti lakás

3 szigeti-országot 23. sz. alatt

kiadó.

ZSOLNAY IMRE

BUTOR-

raktára
 és műhelyei

PÉCS,

Ferenciek-utca 11. szám.

Eladó bérház

Felső-Malom-utca 5 és 7. számú ház szabad kézből jutányosan eladó.

Bővebbet SCHOLCZ ANTAL ÉS FIA sörgyárosnál (Sörház-utca.)

Próbálják

meg

cipőiket

Rupp Jánosnál

(Pécs, Ferenciek-utca 19.)

megrendelni, mindenki megfog győződni, hogy legtartósabb cipőt nálam lehet kapni a

legjutányosabb árban.

Pécs, Király-utca 38. sz. alatt

egy pince

800 hektoliter jó hordókkal bérbe adó ugyanott egy szoba és konyhából álló

lakás

és egy kisebb

bolthelyiség

olcsón bérbeadó.

Erreth-féle borok kizárólagos raktára.

Nagyságos Erreth János úr, Pécs város elsőrendű bortermelője kitűnő minőségű, saját termésű

† pécsi hegyi borainak †

eladását kizárólag tisztelettel alulirotra ruházván, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy ezen köztudomásulag **a legkényesebb igényeknek is megfelelő ó-borokat** mindig friss töltésben palackozva, kívánatra hordokban is — **hamisítatlan minőségért kezesskedve** — árusíthatom.

A fenti borokból különösen a következőket van cserencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani:

1893. évbéli fehér asztali bor literje 52 kr.

1885. évbéli bálicsi fehér pecsenye-bor,
 palackja (0.7 l.) 70 kr.

Árak palackokkal együtt értendők. Palackok 7 kr. értékben visszavétnek.

Kerdl Lajos,

fűszer-, bor- és csemege-kereskedése
PÉCSETT, Király-u. 6. sz.

Hamisítatlan minőség.

Zamatosasztali borok.

Kitűnő peccsenyeborok.

NEUMANN M.

BUDAPEST, IV. ker., Muzeum-
körut 1. sz.

Pécs városa, Baranya-, Tolna- és Somogyvármegyék t. közönségé-
nek becses tudomására hozza, miszerint

 PÉCSETT, Széchenyi-tér,

(Takarékpénztári palota)

férfi-, fiu- és gyermek

ruha-áru

 fiókküzletet nyitott.

Az egész országban általánosan elismert szigorú elveim a kiszolgálásra nézve itt is változatlanul irányadók lesznek, hogy az ország ezen részében is kiérdemeljem a bizalmat és azt magamnak fönntartsam.

Teljes tisztelettel

Neumann M.

FIÓKKOK: Arad, Belgrád, Debrecen, Fiume, Kassa, Kolozsvár, Nagy-
várad, Pécs, Pozsony, Sofia, Temesvár, Zágráb.

 Árjegyzék ingyen és bérmentve.